

Datum

2008-02-22

Handläggare

Stig Persson

Direkttelefon

34 63 44

Ärende: KS-KOM-2008-00057 Bo för att leva (SOU 2007:103) – Betänkandet av
Äldreboendedelegationen (S 2006:03)**Initierare:** Kommunstyrelsen

I betänkandet överväger delegationen åtgärder som kan stimulera utvecklingen av bostäder och boendemiljöer anpassade till äldres behov och betänkandes syfte är att ligga till grund för ytterligare diskussioner. Delegationen återkommer i december 2008 med sitt slutbetänkande och förslag till stimulansåtgärder

Det centrala i delbetänkandet är vilket vägval man ska göra. Delegationen har övervägt två huvudspår för hur fler bostäder för äldre människors behov ska kunna tillskapas. Det ena huvudspåret (alternativ A) utgår från alla seniorbostäder utformas inom ramen för det ordinarie bostadsutbudet och därmed är ett kommunalt bostadsförsörjningsansvar. Det andra huvudspåret har två olika inriktningar (alternativ B och alternativ C) handlar om trygghetsbostäder som ska vara så utformade och på ett sådant sätt att de undanröjer hinder. De bör ha den högre nivån av tillgänglighet enligt svensk standard för bostadsutformning. En inriktning, alternativ B, bygger på att det är ett frivilligt åtagande från kommunerna att tillskapa trygghetsbostäder och kan ges en egen lagstiftning i likhet med att kommunen tillhandahåller servicetjänster.

Seniorbostäder, enligt delegationens definition, är olika former att ordinärt boende som utmärks av god fysisk tillgänglighet och tillgång till gemensamhetslokaler samt att de boende ska ha uppnått en viss angiven ålder för att få flytta in. Därutöver gäller, för att definieras som trygghetsboende, att det är högre krav på tillgänglighet, tillgång till någon form av servicepersonal samt trygghetslarm.

Särskilt yttrande

I särskilt yttrande till betänkandet uttrycker beredningens ledamot prof. Mats Thorslund att trygghetsboende måste vara något mer än bara fysisk tillgänglighet och gemensamma utrymmen. Thorslund anser att delegationens definitioner av seniorboende och trygghetsboende är ganska lika och visar inte på ett mer utvidgat förslag till trygghetsboende. Stadsdelsfullmäktige instämmer i detta med hänvisning till erfarenheterna från seniorboendet Havsuttern (FOU-rapport 2008:1). Verksamheten vid detta boende är mer trygghetsboende än seniorboende bland annat till följd av att det finns dagverksamhet i boende som även är öppet för externa gäster och att hemtjänsten har lokaler i boendet samt att det finns möjlighet till gemensamma måltider.

Överväganden om alternativa lösningar

Delegationen tar inte ställning för något alternativ men stadsdelsfullmäktige vill framhålla att inriktningen enligt alternativ B bör vara vägledande. Skälet härtill är, som betänkandet också

understryker, att alternativet är inte tvingande utan kommunen kan efter behov och lokala hänsyn utveckla äldreboenden.

Faktorer av betydelse för delegationens överväganden

Fler äldre väljer att bo kvar hemma. I flera fall är behovet av omvårdnad stort men det finns också personer med ett lägre behov och omständigheter som medför att man inte vill bo kvar i sin ursprungliga bostad. Dessa behov grundar sig mer på otrygghet och/eller social isolering än på omfattande omvårdnadsbehov. Stadsdelsfullmäktige anser att för dessa personer är det viktigt att kunna välja en bostad som erbjuder viss service och möjlighet till gemenskap. Detta förutsätter, enligt delegationen, en mångfald av bostadsalternativ som inte kräver någon behovsbedömning, vilket stadsdelsfullmäktige instämmer i. En viktig grupp att ta hänsyn till är personer 80 år och äldre som i dag kan ha svårt att erhålla boende i befintliga seniorbostäder. Däremot ska särskilt boende fortsättningsvis erbjudas individuellt av främst skäl som rättstrygghet med innebörden att kunna överklaga om inte behoven tillgodoses.

En enhetlig terminologi

Stadsdelsfullmäktige anser i likhet med beredningen att det delvis råder begreppsförvirring när det gäller äldres boende där en typ av boende kan benämnas på olika sätt. Ett sådant begrepp är särskilt boende som beredningen föreslår ersättas i lagstiftningen med vård- och omsorgsboende. Det är viktigt att tydliggöra definitionerna och därmed skapa enhetlighet bland annat som underlag för den officiella statistiken. Stadsdelsfullmäktige instämmer i delegationens definition av samlingsbegreppet seniorbostäder och men att definitionen av trygghetsbostäder utvidgas så att boendet får en mer tydlig profil mellan det ordinära boendet/seniorboendet och de särskilda boendena.

Stöd- och stimulansåtgärder

Stadsdelsfullmäktige stödjer delegationens övervägande om att en stimulans, i form av ändrade bostadsbidrag, utformas för mindre resursstarka äldre. Lika angeläget är det att hissbidraget återinförs för att skapa alternativ för de äldre även inom det befintliga bostadsbeståndet. Ytterligare en effekt av hissbidraget är bostadsanpassningsbidragen troligen skulle minska.

En annan stimulansåtgärd som stadsdelsfullmäktige i andra sammanhang har framfört är att de mötesplatser som skapas i anslutning till olika senior- och serviceboende också blir tillgängliga för fler äldre personer som inte bor i själva boendet.

Samhällsekonomiska konsekvenser

Delegationens bedömning är att kostnadsutvecklingen för äldreomsorgen ökar trycket på skattefinansiering och att det kan bli nödvändigt att öka andelen privat finansiering. Mot denna bakgrund menar stadsdelsfullmäktige att särskild hänsyn måste tas till personer 65 år och äldre med låg pension så att denna grupp också kan efterfråga senior- och trygghetsbostäder bland annat genom förmånligare regler för bostadstilläggen.

Birthe Sörestedt
ordförande

Inger Bjöckqvist
stadsdelschef